

David's Children

MEFARSHIM PACKET

Unit 5.1 - Amnon and Tamar (Perek 13:1-14)

Introduction

1. Mishna Torah, Hilchos Tefillah 12:12

ולא כל המקראות מתרגמין בצבור. (בראשית לה כב) "מעשה ראובן" (במדבר ו כב כז) "ברכת כהנים" ומעשה העגל מן (שמות לב כא) "ויאמר משה אל אהרן" עד (שמות לב כה) "וירא משה את העם" וגו' ועוד פסוק אחד (שמות לב לה) "ויגף ה' את העם" כלם נקראין ולא מתרגמין. ובמעשה אמנון במקום שנאמר (שמואל ב יג א) "אמנון בן דוד" נקרא ולא מתרגם:

Amnon's Condition (13:1-5)

Who is Amnon in relation to Tamar?

2. II Shmuel 3:2-5

ב ג, ב וילדו (ויולדו) לדוד בנים, בחברון; ויהי בכורו אמנון, לאחינעם היזרעאלית. ב ג, ג ומשנהו כלֵאב, לאביגל (לאביגיל) אשת נבל הפרמלי; והשלישי אבשלום בן-מעכה, בת-תלמי מלך גשור. ב ג, ד והרביעי, אדניה בן-חגית; והחמישי, שפטיה בן-אביטל. ב ג, ה והששי יתרעם, לעגלה אשת דוד; אלה ילדו לדוד, בחברון. {פ}

There are so many things wrong here, but first and foremost: one's sister or half sister is off limits for any relationship?

3. Malbim 13:1

אמנם בכל הפרשה קראה אחותי, ובזה אנו מוכרחים אל קבלת חכמינו זכרונם לברכה, שמעכה אם תמר היתה יפת תואר ובא עליה דוד ביאה ראשונה במלחמה ונתעברה מתמר בנכריותה, ומדין תורה היא מותרת לאמנון כי בנך הבא מן העכו"ם אינו קרוי בנך, וזה שכתוב ולאבשלום בן דוד אחות יפה שבאמת בדין תורה רק אבשלום שנולד אחר שנתגיירה קרוי בן דוד, וכן דייק ויאהבה אמנון בן דוד:

4. Abarbanel 13:1

והנראה אלי בזה הוא שאבשלום ותמר שניהם היו בני דוד ושניהם ילדה אותם מעכה אחי שנתגיירה, ולכן קראה אמנון אחותי והיא גם היא אמרה אחי הוא², ודוד ואבשלום שניהם אמרו אמנון אחיך, ועל כן אמר אבשלום אליה 'החרישי אחיך הוא אל תשיתי לבי, לפי שבהיותו אחי ראוי שלא תפרסם את נבלתו. אמנם בתחילת הסיפור אמר "לאבשלום בן דוד אחותי³ יפה", לפי שראה הכתוב אליו להיותה בת אביו ובת אמו, ולפי שהוא התעורר לנקום את נקמתה, אשר נמשך מזה מה שנמשך בין אבשלום ואביו, ולפי שהיא היתה עם מעכה אמה ואולי בבית אבשלום היו יושבות גם קודם זה, לכן ייחסה הכתוב אליו בעצם וראשונה. ועם זה סיפר הכתוב מיד "ויצר לאמנון להתחלות בעבור תמר אחותו", ר"ל שלהיותה אחותו, ראה שהיה בלתי אפשר לשכב עמה, ואם היתה מותרת להינשא אליו כמו שחשבו האנשים⁴ האלה שלמים הם אתנו⁵, ולמה לא אמר אמנון לאביו שיתנה לו לאשה? וזו באמת היתה עצה יותר הגונה ממה שיעצו יונדב לעשות. אבל האמת יורה דרכו, שהיה זה בלתי אפשר כפי הדין והתורה. ואמנם מה שאמרה תמר "דבר נא אל המלך כי לא ימנעני ממך"⁶, לא אמרה כי אם להינצל מידו ומהצד שאבאר, ותנחומין של הכל⁷ היו ורצתה לדחותו בקש⁸, אף כי בדבריה העירה על אמתת הדבר באמרה "כי לא יעשה כן בישראל אל תעשה את הנבלה הזאת" (יג, יב), ר"ל היתה ערוותו. הנה אם כן בזה התיישבו הדברים כולם והותרה השאלה הראשונה.

Who is Yonadov?

5. Malbim 13:3

ויונדב איש חכם מאד באמת תואר חכם הנמצא בכתבי הקדש סתם, יבא על המשתמש בדרך החכמה לטוב לא לרע, וכן בא פה על צד זה, וספר חכמת יונדב משני פנים:

What is this grand plan?

6. Radak, ad loc.

וי"מ כי הוא טעם למלת ויפלא בעיני אמנון אע"פ שהוא עשה באחרונה כלומר נפלא בעיניו הדבר היאך יוכל לשכב עמה כי לא היתה יוצאה מביתה כי היא בתולה ודרך הבתולות בישראל להיות צנועות בבית ולא תצאנה החוצה ויונדב היה חכם ובעל תחבולות ויעץ אמנון תחבולה שתבא לפניו ואמרו ויונדב איש חכם מאד חכם להרע ולרשעה:

7. Malbim 13:5

ואמרת אליו תבא נא תמר אחותי באמת לא עלה ע"ד יונדב שיעשה הנבלה הזאת, רק שם בפיו דבריו שמתוכם יכיר המלך שהוא חושק בתמר אחותו וחולה עבודה עד מות, ובזה ידע שיתננה לו לאשה אחר שמותרת לו מן הדין, וגם שעל ידי שישלחנה אליו בהכרח, יוכל לגלות לה את כל לבו, ותתרצה גם היא בהרגישה אהבתו אליה וחליה בעבורה

The Rape (13:6-14)

Did David just miss the message?

8. Malbim 13:7

וישלח דוד וכו' ועשי לו הבריה ולא הזהיר שיברה מידה, כי לא חשב שאמנון מקפיד דוקא לאכול מידה שאז היה שם על לבו ולא היה משלחה אליו:

Tamar's Desolation (13:15-22)

Why does he hate her so much afterwards?

9. Rashi 13:15

וישנאה אמנון - אמרו רבותינו נימא נקשרה לו ועשאתו כרות שפכה:

10. Metzudos David 13:15

(טו) וישנאה - אולי גדפתו בדברים ומה' היתה זאת לגלות חרפתו בקהל רב:

11. Radak 13:15

(טו) וישנאה אמנון - זאת השנאה היתה סבה מאת השם כדי להגדיל החרפה בשלחו אותה מביתו ויהיה אבשלום יותר שונא אותו עד מות עד שחשב להרגו וזה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה

What is the significance of Kesones Pasim?

12. Alshich, ad loc.

והכוונה כי כל מי שיראנה בכתונת פסים על לבושיה, יכיר כי בתולה בת המלך היא, והולכת יחידה בשווקים וברחובות, כדאי בזיון, כי אין דרך שאר נשים ללבוש על לבושיהם כתונת פסים:

Unit 5.2- Love and Hate (II Shmuel 13:15-33)

Shiur tonight is being kindly sponsored L'ilui Nishmat,
Zeev ben Moshe, Mr. Walter Lido, o'h – Autumn Mael's father

Tamar's Desolation (13:15-22)

Why does he hate her so much afterwards?

OPTION 1: Physical Harm

13. Talmud Bavli, Sanhedrin 21b, Rashi

(שמואל ב יג, טו) וישנאה אמנון שנאה גדולה מאוד מ"ט אמר ר' יצחק נימא נקשרה לו ועשאתו כרות שפכה וכי נקשרה לו איהי מאי עבדה אלא אימא קשרה לו נימא ועשאתו כרות שפכה

How does that work? How can a hair harm him so permanently?

14. Chomas Anach, ad loc.

כרות שפכה ומ"מ בא על ידה כמה דמסיק דהיא קשרה לו ומן השמים יוכיח"ו בתוכחות על עון לעשותו כרות שפכה: אמנם לכאורה הדבר קשה דנימא יכולה לעשות כרות שפכה. ובשו"ת שמש צדקה בסופו הוציא הדברים ממשמעותן ע"ש והפשוט הוא כי בעונו נעשה לו נס לרעה ועל ידי נימא נעשה כרות שפכה. ואפשר דזה כיון רבי יצחק באומרו נימא נקשרה לו רמז דמן השמים היה דעל ידי נימא נעשה

OPTION 2: Her curses

15. Metzudos David 13:15

וישנאה - אולי גזפתו בדברים ומה' היתה זאת לגלות חרפתו בקהל רב:

OPTION 3: Love and Lust

16. Malbim 13:15

וישנאה אחר שהיה תאוה כלביית מיד שנכבה רשף התאוה חלפה האהבה שלא היתה אהבה עצמיית, ואז בהכירו תועבת הנבלה הזאת שב לשנוא את הנושא שעל ידו נסבב לו זאת, וזה שכתוב גדולה השנאה מהאהבה שהאהבה בעצמה סבבה את השנאה שכשזכר תועבת האהבה הזאת, אשר היתה עתה לזרה בעיניו, נהפך לבו בקרבו לשנאה גדולה:

OPTION 4: Divine Plan

17. Radak 13:15

וישנאה אמנון - זאת השנאה היתה סבה מאת השם כדי להגדיל החרפה בשלחו אותה מביתו ויהיה אבשלום יותר שונא אותו עד מות עד שחשב להרגו וזה המעשה היה עונש דוד על מעשה בת שבע ואוריה שבעונש ההוא נעשית בביתו זמה הבאה לידי חרב לקיים מה שאמר לו הנביא לא תסור חרב מביתך וכן בדבר אבשלום זמה וחרב הכל מדה כנגד מדה

What is the significance of Kesones Pasim?

18. Alshich 13:18

והכוונה כי כל מי שיראנה בכתונת פסים על לבושיה, יכיר כי בתולה בת המלך היא, והולכת יחידה בשווקים וברחובות, כדאי בזיון, כי אין דרך שאר נשים ללבוש על לבושיהם כתונת פסים:

Why is she going into mourning?

19. Radak 13:19

על ראשה. רוצה לומר: זרקת ממעל לראשה דרך צער, ולהודיע לרבים שאנוסה היתה:

20. Talmud Bavli, Sanhedrin 21b

(שמואל ב יג, יט) ותקח תמר אפר על ראשה (ואת כתונת) הפסים אשר עליה קרעה תנא משמיה דר' יהושע בן קרח גדר גדול גדרה תמר באותה שעה אמרו לבנות מלכים כך לבנות הדיוטות על אחת כמה וכמה אם לצנועות כך לפרוצות על אחת כמה וכמה אמר רב יהודה אמר רב באותה שעה גזרו על הייחוד ועל הפנויה

The verse relates that after Amnon raped her: **“And Tamar put ashes on her head and rent her garment of many colors that was on her”** (II Samuel 13:19). The Sages taught in the name of Rabbi Yehoshua ben Korḥa: **Tamar established a great fence at that time** by way of her public outcry, as people said: **If such an occurrence could happen to the daughters of kings, all the more so could it happen to the daughters of ordinary people. If such an occurrence could happen to modest women like Tamar, who resisted, all the more so could it happen to licentious women. Rav Yehuda says that Rav says: At that time they decreed about seclusion, that a man should not be secluded with women who are forbidden to him, and about a single woman.**

Why did Avshalom ask her to keep quiet?

21. Malbim 13:20

האמינון, א"ל שתשתוק מצד ג' טעמים (הנזכר בפסוק יב ג), שאם מצד כבודה, לא תהיה לבוז על ידי שהתיחדה עם איש, כי לא היה עם זר רק אחיך היה עמך, ואם מצד כבודו החרישי אחיך הוא ואם מצד הנבלה בעצמה אל תשייתי את לבך לדבר הזה, טוב שתשכחי זאת מלבך כי מה שהיה היה ותשב הנה תמר שהיה דרכה לטייל תמיד, ולשמוח ולגיל כבנות המלך הבתולות, עתה ותשב ולא יצאה החוצה ושממה ולא ישבה בסוד משחקים:

Why didn't David say anything?

22. Chomas Anach 13:21

ויחר לו מאד. אפשר לומר כי תיבת לו דייקא כי הכיר שנמשך ממה שאמר לנתן הנביא ואת הכבשה ישלם ארבעתים וזה פריו. ויש מי שפירש דחרה לו דהוא שלח לתמר אצל אמנון. וגם חרה לו מבעלי לה"ר שיזכרו ענין בת שבע:

23. Malbim 13:21

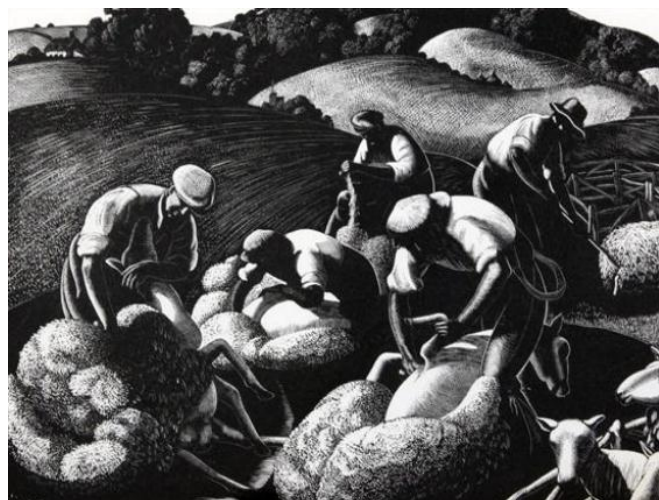
והמלך דוד חרה לו מאד, אולם לא הוכיחו ע"ז, וכל זה עורר שנאת אבשלום:

Avshalom's Revenge (13:23-30)

Why couldn't he just confront Amnon?

24. Malbim 13:22

ולא דבר. שיעור הכתוב, יען ששנא אבשלום את אמנון לא דבר עמו למרע ועד טוב על דבר אשר ענה את תמר אחותו, מרוב שנאתו לא הוכיחו ע"ז בדברים רעים על העינוי, שאז אם היה מוכיחו והיה מפייסו בדברים היה סופו טוב, וז"ש למרע ועד טוב (ואצל לבן אמר (בראשית לא, כט) השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע, כי שם היה פותח בהטוב שעשה עמו ומסבב אל הרע ששלם לו בברחו), אבל משנאתו לא רצה כלל לדבר מזה רק שמר משטמה בלבו להנקם ממנו לעת מצוא, וזה היה ג"כ סבה שלא נזהר אמנון ממנו אחר שאין דובר אליו דבר, לא דוד ולא אבשלום, שכח את אשר עשה:

David's Response (13:31-33)

Why did David not respond to Tamar's rape and only to Amnon's murder?

25. Alshich 13:21

והמלך דוד כו'. לא אמר ויחר אפו, כי אם ויחר לו, והוא כי חרה על הנוגע לו, כי בזה יתעורר ויזכר בעם ענינו עם בת שבע, כי לא יבצר מליצני הדור מלדבר ולומר שאמנון מאביו למד, ועל כן לא מצא טוב משתיקה, ואבשלום נטר האיבה בלבו:

How did Yonadav know?

26. Malbim 13:32

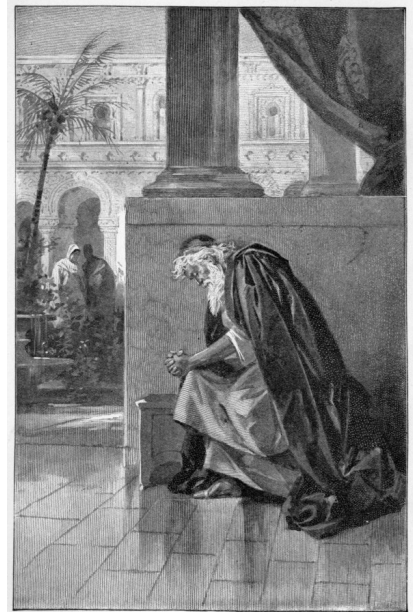
אל יאמר אדוני כי השמועה נסבבה מצד שמי שראה שהרגו את אמנון, חשב שאבשלום הרגו כדי שלא יהיה לו שטן בירושת המלוכה, ודמה שה"ה שלכן יכרית כל זרע המלוכה, והשיב יונדב, אל יאמר אדוני את כל הנערים בני המלך המיתו רצה לומר שלא יאמר שהמיתו כל הנערים מצד שהם בני המלך ושהיה כוונת אבשלום להכרית זרע המלך, לא כן כי רק אמנון לבדו מת ולא מטעם ירושת המלוכה, כי דבר זה היתה שומה בפי אבשלום מכבר מיום ן ענותו את תמר אחותו להנקם בו:

Unit 5.3 – Avshalom’s Exile (II Shmuel 13:33-14:17)

Avshalom Flees (13:34-39)

How is he mourning so inconsolably when he just got up when his infant died?

27. Abarbanel, 13:37

שבת בשבתו⁴⁸, חגים ומועדים⁴⁹ לא היה נמלט יום שדוד לא יתאבל בו על אמנון בנו. ועם היות שאמר דוד כשמת הילד אשר ילדה ראשונה בת שבע שאין ראוי להתאבל על המת, וכמו שאמר "אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי" וסך ורחץ וחלף שמלותיו כמו שנזכר שם (יב, כ-כג) - הנה לא עשה כן על מיתת אמנון, אבל התאבל עליו ימים רבים. ורלב"ג כתב שלא גינה שמה כי אם התפילה והצום על הילד המת להיותו פועל בטל, אבל הדאגה והיגון לא דיבר ממנו שמה. ואין כן דעתי, כי שם אמר שרחץ וסך וחלף שמלותיו ואין זה ממנהגי הדואגים⁵⁰, ואמר "וינחם דוד את בת שבע אשתו" וגו'⁵¹, אם כן לא תפילה ולא אבלות ולא דאגה ולא יגון - היה לו על מות

הילד! אבל היה זה לפי שהיה ילד כעוללים לא ראו אור⁵², והנביא כבר הגיד לו "גם הבן הילוד לך מות ימות" ועל כן היה מתאמץ דוד בעניינו⁵³, אבל במיתת אמנון שהיה איש שלם כמוהו ונפשו קשורה בנפשו⁵⁴, והוא היה בעיניו יורש המלכות⁵⁵ ומת בחרב אחיו ולא בידי שמים - בלי ספק נגעה אליו הרעה⁵⁵ והתאבל עליו כל הימים ולא קבלה דעתו תנחומין, ולא אמר על זה 'אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי', כמו שאמר על הילד.

28. Ralbag 13:37

יתאבל על בנו כל הימים. ר"ל ימים רבים כי אחר שלש שנים נחם על אמנון כי מת כמו שזכר אחר זה ואולי אמר כל הימים להעיר שלא היה יום בימי השנה ואפי' המועדים שלא היה דואג דוד על זה והנה מצאנו בבן הראשון שנולד מבת שבע שתכף שמת רחץ וסך ואכל ושתה ואמר לעבדיו ועתה מאחר שהילד מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הולך אליו והוא לא ישוב אלי, והנה בזה היה ראוי שנא' למה הוא מתאבל עליו כל כך והוא לא ישוב אליו אלא שהתר זה הספק הוא ממה שיקל כי דוד הרחיק היותו צם בצום אחר מות הילד כי הצום יעשה על דרך התפלה והבקשה מהש"י וזה דבר בלתי ראוי אחר מות הילד אבל יתאבל עליו והדאגה היא דבר יחיב הטבע אהבת הדמיונים ולזה לא הורחק מפני זה התאבל על המות:

Why Geshur?

What do we take out of this episode?

29. Chomas Anach 13:1

ולאבשלום וכו' ושמה תמר ויאהבה אמנון. פירוש ויהי אחרי כן שאמר דוד ואת הכבשה ישלם ארבעתים וכבר מת הילד הראשון מבת שבע. עתה הכתוב מודיע במעמד שלשתן אשר לקה בהם מלבד הבן הילוד שכבר מת ועתה הזכיר אבשלום תמר אמנון כי הני תלתא אתא עלייהו פורענותא ושלשתן בעריות דגם אבשלום בא על הפלגשים מלבד הבן הראשון והיו לארבעה. מפרשים:

Yoav's Plan of Reconciliation (14:1-3)

What was happening to David?

30. Metzudos David 14:1

יודע יואב. הכיר בהמלך אשר לבו טוב על אבשלום:

31. Malbim 13:39

ותכל דוד. פי' האפודי, ששלש שנים הראשונים שהתאבל דוד על בנו רצה דוד תמיד לצאת אל אבשלום, ר"ל לצאת למלחמה ולקחתו מגשור ולהנקם ממנו, ועתה מעכה אשתו או תמר, כלתה את דוד (מלשון כלא, ותכל פועל יוצא,

היא כלאה ומנעה את דוד) מלצאת אל אבשלום להשיבו ולהמיתו, יען ראתה כי נחם על אמנון, מצאה חיל למנוע את דוד מלרדפו עוד:

32. Malbim 14:1

לב המלך על אבשלום, רצה לומר שנוטר עליו איבה, ולכן לא ערב לבו לבקש בעצמו בעדו, והוצרך לתחבולה שיזכיר :

Why Tekoa?

33. Talmud Bavli, Menachos 85b

גמ' (שמואל ב יד, ב) וישלח יואב תקועה ויקח משם אשה חכמה מאי שנא תקועה אמר רבי יוחנן מתוך שרגילין בשמן זית חכמה מצויה בהן:

GEMARA: The Gemara notes the effect of Tekoa's oil on those living there: The verse states: **“And Joab sent to Tekoa, and fetched from there a wise woman”**(II Samuel 14:2). **What is different** about Tekoa that Joab chose to bring a woman from there? **Rabbi Yoḥanan says: Since** the residents of Tekoa **are accustomed to use olive oil, wisdom is prevalent there.**

The Woman's Message (14:4-12)

What is her claim that the sin is on her? How does this relate to Rivka and Yaakov?

34. Ralbag 14:9

עלי אדני המלך העון ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי. ר"ל עון רציחת בנה אם ירצוהו בני המשפחה והנה אמרה דרך מוסר להראות שהמלך אשר כזה לא יקח עצה שלא להצילו:

What is David's Initial Response?

35. Abarbanel, 14:8

ואני אשוב שהמלך אמר "לכי לביתך ואני אצוה עליך", רוצה לומר אין ראוי לי להאמין דברי הבעל דין, ולכן לכי את לביתך ואני אצוה עליך שידע ויחקור אם האמת אתך אם לא, והאשה לא נתרצתה בחקירה, לפי שכל זה¹⁵ לא היה ולא נברא אלא למשל היה¹⁶, ולזה אמרה שאין ראוי שיעשה על זה חקירה, לפי שאינה בעל דין, אבל היא הגואל הקרוב אל ההרוג והקרוב אל החי, ולכן ראוי שעל פיה יתאמת הדבר ולא יצטרך עוד לדרישה, כי אם יהיה בזה עוון וחטא - עליה תבוא ועל בית אביה, אחרי שהרבתה כזבים לפני המלך. וזהו "עלי אדוני המלך העון", ר"ל אם אמרתי שוא ודבר כזב¹⁷. "והמלך וכסאו נקי" המה, שיצווה אחרי שנשמך על דברי. [א] ואז המלך אמר "המדבר אליך והבאתו אלי", ר"ל לא נחוש עוד לדרוש ולחקור כלל, אבל מיד אני גוזר וחותרך את הדין שלא ימות בנך, ולזה כל אחד ואחד שהיה עד עתה מדבר אליך לקחת הנקמה ולהמית את בנך החי, ציווה איתה איש אחד שיביאהו לפני ואני אדבר אליו באופן שלא יגע בכך עוד. [א] ואמנם מה שאמרה היא עוד "זכור... אדוני המלך את ה'", הוא כמשיבה על מה שאמר המלך שהמדבר אליה תביאהו לפניו, ואמרה שיזכור את ה'. והזיכרון הזה היה בענין בני אדם הראשון כשהרג קין את הבל, שהאל יתברך לא הרג קין בהיותו הורג, להיותם אחים, וכדי שלא ירבה במחלת אביהם הזקן, וכאשר קין חשש שימיתוהו הבעלי חיים ואמר "והיה כל מוצאי יהרגני" (בראשית ד, ג), הנה לא אמר יתברך המדבר אליך והבאתו אלי, כאשר אמר דוד, אבל אמר הכתוב "וישם ה' אות לקין לבלתי הכות אותו כל מוצאו" (שם יד), ומזה הולידה¹⁷ האשה, שיעשה דוד כן - שישים אות שלא יכהו אדם ולא תצטרך להביא לפניו המדבר. וכאשר הבין דוד בנועם מאמריה, עשה כדבריה ואמר: "חי ה' אם יפול משערת בנך ארצה".

The Lady Reprimands the King (14:13-17)

What is the deal with blood and the ground?

36. Metzudas David 14:14

כי מות נמות. חזרה להביא טענות לטובת אבשלום, ואמרה ; הלא כולנו מות נמות, ואם כן ההומת קודם זמנו, אין לו תרעומות רב כל כך, אחרי שסופו למות, ואם כן אין להמית הרוצח בעבור זה, הואיל ולא חייבה התורה, כי בלא התראה נהיתה:

וכמים וגו'. רוצה לומר: ועוד, בשלמא הגוזל ממון חבירו, אז כשישיב הגזילה באה היא ליד בעליו, אבל השופך דם אדם, מה שעשה עשוי, ולא תוחזר אליו הנפש עם שפיכת דם הרוצח, וישאר אם כן מת כשהיה, והרי הוא כמים הנגרים ארצה, שאי אפשר לאספם להחזירם למקומם, כי נבלעו בעפר הארץ:

